

УДК 007:304:070 (348)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.36.28>

ПОЛІТИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛЬСЬКОГО ЖІНОЧОГО ЖУРНАЛУ «ŚWIAT KOBIECY» У ЛЬВОВІ: КОНТЕНТ ТА ПРОБЛЕМАТИКА

Марія Павлюх

*Національний університет «Львівська політехніка»,
Інститут прикладної математики та фундаментальних наук,
кафедра міжнародної інформації
вул. Степана Бандери, 12, 79000, м. Львів, Україна*

Політична трансформація польськомовного жіночого журналу «Świat kobiecy» у Львові відіграла важливу роль у розвитку польського жіночого руху та поступі польської жінки у традиційному суспільстві. Польський жіночий рух розвивався у Львові паралельно з українським жіночим рухом та заклав основи сучасної гендерної журналістики, тому вивчення редакційних відділів, тематичних сторінок, програмних статей польського жіночого журналу Świat kobiecy («Світ жінки» – перекл. М.П.) важливе для ретроспективного і компаративного аналізу розвитку польської та української жіночої преси, яка виходила у Львові з 1840 року до 1939 року. Гендерні рухи, які поширилися у Європі, були спрямованими на досягнення жінкою політичної та економічної незалежності у суспільстві, права на професійну освіту, права на працю, права на голосування, тому польський журнал зазнав європейських трансформаційних впливів. Глибокий аналіз та тематичний огляд номерів цього польського популярного жіночого часопису, який виходив у Львові протягом 1921–1939 років, заклав свідомісні парадигми польського жіночого руху, ціннісні концепти польської жіночої періодики, трансформацію поглядів на політичну роль жінки-польки у традиційному суспільстві та її участь у громадському і державному житті через політичну журналістику.

Науково-теоретичним відображенням політичної трансформації, що простежуємо у польському жіночому журналі, стала критика традиційних поглядів на роль жінки як застарілих, натовість на шпальтах польських жіночих часописів пропагуються: жіноча освіта, самоосвіта, творча реалізація жінки як особистості. Традиційна формула для жінок-польок у суспільстві, яка зводилася до заміжжя та народження дітей, критикується за поверховість. Активна політична роль жінки-громадянки для польського суспільства – свідомісний концепт польської жіночої преси моди, яка виражалася в розвінчанні негативних стереотипів про пасивність жіноцтва, яка цікавиться тільки модою, а не активним громадським життям.

Ключові слова: польська жіноча преса, емансипація, політична трансформація, редакційні відділи, організація польського жіночого руху.

Вступ. Із 1921 по 1939 року у Львові виходить польський жіночий журнал моди «Świat kobiecy». Це польський жіночий журнал Львова, який найдовше виходив (на відміну від інших польських жіночих видань) – протягом двадцяти років, на шпальтах якого формувався тип політично активної жінки. Потрібно згадати, що журнал «Świat kobiecy» перетрансформувася з інших польських журналів моди. Спочатку часопис називався «Nowe Mody Paryskie», що виходив у Львові із 1890 по 1913 рік і був місячником, присвяченим жінкам. На шпальтах цього часопису знаходимо західноєвропейські зразки моди. А сам часопис, окрім Львова, виходив у Варшаві, Кракові та мав філіал у Відні. Після шостого номера за 1913 рік журнал змінює названу на «Ze świata mody» («Зі світу моди»), а з п'ятнадцятого номера вперше звучить назва «Świat Kobiecy». Остаточою журналу із такою назвою почав виходити у Львові з 1921 року, присвячений моді та жіночим спра-

вам, а також політичній активності жінок. Але протягом двадцяти років виходу видання зазнало трансформації: із 1923 року часопис отримав французьку редакцію, бо французька фірма «Рекорд» купила видання, тому журнал змінив назву на «Świat kobiecy – Rekord». Польсько-французька редакція журналу змінила профіль видання – часопис остаточно став журналом моди. Спочатку «Świat kobiecy» виходив тільки два рази у місяць, а потім став двотижневиком. За польсько-французької редакції часопис видавався у кольорі та був добре ілюстрований.

Актуальність. Дослідження польськомовної жіночої преси Львова актуальне сьогодні для історії масових комунікацій, політології, гендерних рухів, адже на її прикладі закладалася українська жіноча політична преса Галичини.

Мета і завдання. Метою цього дослідження є якнайповніше простежити еволюцію та трансформацію жіночого видання «Świat kobiecy». Завдання: проаналізувати зміну редакційних відділів, рубрик, зовнішнього вигляду журналу, головної тематики.

Постановка проблеми та її практичне значення. Головна проблема нашої наукової статті – відзначити зміни в організації видання протягом виходу у Львові, зіставити і протиставити дві редакції журналу – польську та французьку. Практичним значенням у статті є виокремлення кількох важливих періодів у виданні журналу.

Новизною цієї статті є дослідження трансформації видання із видання тематичного у видання моди; із видання моди до політичного журналу.

Аналіз літератури до статті. Часопис «Świat kobiecy» досліджували польські пресознавці та політологи. Відомості про нього знаходимо в Історії польської преси: « У 1921–1932 роках видається у Львові двотижневик «Świat Kobiecy», виданий «Книгарнею польською» Бернарда Полонецького, редагований Яніною Лада-Валіцькою. Це видання мало загально-літературний характер, в якому друкували свої твори Ян Парандовський і Ян Віктор, багато місця займала тематика моди. Пізніше часопис був перенесений до Варшави, де видавався однією із французьких фірм, яка мала свій філіал у столиці» [1, с. 283]. Беремо до уваги початок виходу видання та польсько-французька редакція, що тривала до 1932 року. Саме такі дані про часопис моди знаходимо у статті Анджея Пачковського «Польська преса 1918–1939 років».

Найбільш тривалим часописом став «Świat kobiecy» (Є. Яровецький). Спочатку місячник видавався «Польською книгарнею» і зусиллями відділу ручних робіт – М. Гешвиндової. 1923 року часопис змінив назву, що свідчило про злиття місячника із французьким журналом мод «Рекордом». Через рік місячник перетворено у двотижневик, що видавався Я. Лада-Валіцькою. Із 1935 року часопис був перенесений до Варшави французьким видавцем «Согра».

У перших номерах часопису домінує публіцистичний блок матеріалів. Публіцистика займає вагоме місце серед усіх публікацій. Чотиристорінковий додаток «Літературні вечори» містив літературні рецензії на відомі вистави, відомі книги польських авторів. Неконкурентний відділ у порівнянні з іншими, «Додаток мод» виходив спочатку нерегулярно. Тому часопис не був часописом моди на ранніх етапах. Його головний характер – практичний та політичний у статтях. Ідейність часопису полягала в таких принципах, як: ідейно-політичні, цивілізаційні та релігійні принципи.

Але також не варто плутати львівський часопис із варшавським часописом із такою самою назвою, який виходив значно раніше (З. Кмецік). На початку 1906 року постало нове жіноче видання «Świat kobiecy». Редагувала однойменний журнал Марія Карчевська. Марія Карчевська окреслювала завдання варшавського часопису так: «Звертаємося до жінок наших, щоб шукати правдиву дорогу науки, просвіти, праці». Попри однакову назву,

варшавське видання Марії Карчевської зовсім інше, аніж львівський часопис, хоча обидва були за профілем – журналами моди.

Власне про трансформацію часопису дізнаємося із коротких бібліографічних даних С. Залевської: про часопис моди, його характер, видавця, головного редактора. Дізнаємося про його господарський характер, який спочатку домінував. «Нове моди» змінили назву на «Świat kobiecy» ще у період львівської редакції. Редагувала у Львові часопис М. Охорович-Монатова. У цей час часопис не був феміністичним за характером, а господарським» [2, с. 97].

Отож проаналізуємо кілька номерів часопису. До 1923 року, коли часопис змінив назву на «Świat kobiecy – Rekord», видання не виходило у кольорі, публікувало небагато проблемних статей, а також було біднішим за змістом. 1924 року перша шпальта була кольоровою, часопис обіймав 20 сторінок, не враховуючи солідний додаток (інколи 16 сторінок) моди для жінок та дітей. Традиційно, крім ілюстрації, першої сторінки, ще містилася одна ілюстрована сторінка, на якій розташовувалася назва французької фірми «Рекорд». Підtitул часопису – «Часопис, присвячений моді та жіночим справам» – вказував на те, що головний профіль журналу – мода.

На першій сторінці редакція запровадила традиційний редакційний відділ «Листи з Парижа», в якому у вигляді листа до любі Зосі описувалися модні сукні. Часто цей відділ ілюструвався моделями жіночого одягу. На наступній сторінці знаходимо невеличку замітку про опис концертів відомої співачки Паули Верги, розповідь про відомого маляра Юліуша Козака і екзотичний роман Тадеуша Міхала. Постійним відділом редакції були «Ручні роботи» (гаптування, вишивання). Важливим був відділ «Варшавські театри», в якому містилися описи драм, рецензії на відомі вистави [3, с. 8, 10].

Великий додаток мод із детальним описом вбрання, назвою, моделями, детальним розглядом, як і де його можна пошити, мав великий обсяг. Додаток найчастіше нумерувався окремо, але обіймав 16 сторінок. Редакція традиційно надрукувала лист до своїх читачів «До наших читачок» про початок сезону, у якому вказує на свої редакційні цілі та завдання: «Розпочинаємо новий сезон. Часопис наш без перебільшення здобув собі популярність і став справжнім приятелем наших жінок, як тихих, так і скромних господинь. Кожна знаходить у ньому відповіді для себе, що свідчить про велику кількість листів з подяками, які отримуємо з різних куточків Польщі. Прагнемо на шпальтах нашого часопису висвітлювати все, що цікавить наших жінок, давати поради та вказівки» [3, с. 11].

Редакція у 1924 році здобула собі велику популярність. Про це свідчили листи із просьбами, запитаннями від читачів. Традиційним відділом редакції був відділ «З галереї наших артисток», у якому, як правило, містилися нариси про відомих театральних артисток того часу. Крім того, постійною була рубрика «Ощадність у домашньому господарстві», яку вела Юлішова Абліновська. У цьому відділі авторка рубрики надавала інформацію про товари, ціни, радила як економити і де дешевше купити потрібний товар. Для домашнього господарства корисним був відділ «Практична господиня» Марії Вишневської, у якому авторка давала відповіді і поради молодим господаркам. Для молодих жінок редакція запровадила рубрику «Косметичні бесіди» з порадами, як дотримуватися особистої гігієни. На останній сторінці містилися відповіді редакції своїм читачкам та реклама.

У другому номері [4, с. 30] редакція друкує невеликі замітки «Замальовки психологічні», в яких найчастіше друкувалися короткі відомості про відомих піаністок. Часопис велику вагу надавав польським сцені, театрам. Неодноразово друкував інтерв'ю із відомими діячами культури, наприклад, «Дім і сцена» (розмова із М. Ордон-Сосновською) Віктора Поплавського. Із третього номера з'являються нові відділи редакції [5]: бібліо-

графічний відділ «Нові видавництва», у якому публікувався список нових книжок з короткими анотаціями, відділ кореспонденції «Відповіді редакції», «Городній календарик».

Привертає увагу стаття лікаря про шкідливість алкоголю у третьому номері, Пьотра Фростига, у якому фахово здійснено аналіз негативних товариських звичок святкування польського народу. Алкоголь, тютюн нищать здоров'я людини, а відчуття щастя, еротичного потягу, покращення настрою названі оманом. За характером це ідейно-політична стаття, оскільки вона описувала шкідливість звичок для молодого покоління, яке потрібно виховувати у патріотичному дусі [5, с. 45].

У цьому номері редакція подала статтю літературознавчого характеру «Роль жінки у житті Шопена» Констанції Гладковської [5], яка розтяглася на кілька номерів. Авторка підійшла до теми досить ґрунтовно, аналізувала різні події з життя великого композитора. Із п'ятого номера, крім звичних листів з Парижу до Зосі, редакція запроваджує подібний відділ «З країни моди», який абсолютно калькував попередній і розповідав про сучасну моду за кордоном. Часопис зберігає постійні відділи редакції. Крім нарисів про відомих акторів, театрів, на перший план починає виступати також і кіно, наприклад, стаття «Зірки кіно в домашньому вогнищі» [6]. Стаття містила світлини відомих акторів кіно: чоловіків та жінок, редакція коротко подавала їхню біографію. Традиційний відділ «Листи з Парижа» був перейменований на «Листи про моду» [7], але і далі публікувався на першій сторінці, нерідко був ілюстрованим модним вбранням.

У перших номерах переважають статті про жінку, її гігієну та модне вбрання. Але уже з дев'ятого номера [7] починають з'являтися історичні статті, повісті. Редакція ввела рубрику «Повісті», щоб інформувати своїх читачок про цікаві художні твори, відділ «Мистецтво», в якій містилися статті мистецтвознавчого характеру, «Література» – новини про різні книжки, а також відділ етики «Товариське життя». Серед статей про жінок знаходимо тільки ті, які торкаються жіночої зовнішності, вміння поводити себе у товаристві, етики та модних туалетів. Наприклад, стаття «Жінка та вираз» Емілії Феттерової ставить жіночу зовнішність у центрі уваги громадськості. Велику увагу надано моральним цінностям жінки, які впливають позитивно чи негативно на старіння шкіри. Виокремлено *образ робітниці-жінки*, яка змінює вираз обличчя і може постаріти дуже швидко. Стаття такого ж характеру про елементи жіночого туалету була надрукована у десятому номері [8] під назвою «Кокетливість світла» А.В., де особливої уваги надається жіночому туалету. Елементи жіночого туалету роблять жінку неповторною та прекрасною.

З одинадцятого номера часопис перетворюється у тижневик. Про це повідомляє редакція у редакційному оголошенні. Цікава стаття про красу та любов Емілії Феттерової. Поняття краси та любові ставляться в одну площину та порівнюється: «Не погоджуюся з твердженням Й. Лондона, що краса є рабинею любові. Нема любові без краси, нема краси без любові. Любов є ціллю краси – краса – ціллю любові. Де краса запалює мозок і серце – вже кохаємо. Прагнемо краси як прагнемо любові – не розуміти красу, не розуміти любов» [9, с. 229].

Інколи на шпальтах часопису, крім традиційних матеріалів, можна зустріти популяризацію народного мистецтва, народного одягу. Наприклад, стаття Віктора Подольського «Про народне мистецтво» [10] критикувала модні європейські віяння моди, популярних серед польських панянок. У період естетичної міжнародної моди важливим є осягнення джерел родинної творчості. Це головна ідея матеріалу – занедбання народного мистецтва, народного строю – негативні сторони європейської моди. На шпальтах видання зустрічаємо інформацію про різні жіночі з'їзди та ідейно-політичні заклики польського жіноцтва до участі у громадському і політичному житті країни («Великі урочистості з нагоди Міжнародного з'їзду у Варшаві» І. Космовської) [11].

Із дванадцятого номера редакція повідомила про те, що при редакції буде організована «Бібліотечка, а також про запровадження нового відділу «Мистецтво одягатися». Поволі в редакції великої популярності набувають маленькі новели на любовну тематику, опис зачісок, а також опис дитячого та чоловічого вбрання. Для дітей редакція інколи запроваджувала рубрики, в яких описувала як зробити ляльки, описувала дитячі ігри, забави. Поряд із тим починають з'являтися статті про виховання дитини («Поняття про етику дитини» Владислава Ришарда [11]).

Наступний, 1925 рік, зберігає головні відділи редакції і кольорові сторінки. Але також з'являються відділ «Карнавальні роботи», статті про жіночу нерівність – «У чому полягає виховання» Ганни Захорської, відділ «Листи лікарки» – поради кваліфікованого лікаря. Редакція відвела цілу сторінку матеріалу «Наші жінки у сенаті» [12] Л.В.К., разом із фото і короткими біографіями-нарисами відомих жінок. У статті поставлена проблема політичної активності польської жінки, яка не достатньо реалізувала власні політичні права. З'являється спеціальна рубрика, присвячена дітям «Бесіди про дитину» [13], «В гостях у...» (розповідь про відомих діячів мистецтва, нерідко також інтерв'ю), новий відділ «Жінка у спорті». Тема спорту та фізичного виховання стають головними у жіночому вихованні. Обговорюється корисність здорового способу життя для молодих дівчат.

У рубриці «Бесіди про дитину» [14] особливу увагу привертає стаття Констанції Хойнацької, в якій авторка критикує сліпу любов до дитини, але не справжнє виховання, а тільки зациклення, яке ніколи не дасть позитивного результату. Головним критерієм виховання дитини стає увага та любов батьків, справжнє виховання, а не сліпа покора перед примхами власної дитини. Окрім психологічних аспектів, у цій статті наявні патріотичні нотки виховання молодого покоління, що вказує на те, що це політично-ідейна стаття.

У шістнадцятому номері, редакція опублікувала статтю про жіночу рівність «Трудності «нової жінки» Ганни Захорської, в якій порушується важлива проблема рівності жінки і чоловіка у різних сферах громадського, політичного, суспільного життя: «Жінка уже домагається рівності і тільки рівності. У сфері громадської праці її нема. А жінки, які не працюють не мають можливість бути застрахованими та бути забезпеченими. Прагнення до рівноправності найчастіше виражалось у жінок незаміжніх і жінок-інтелектуалок, що шукали собі місця в житті. Але після війни жінки вийшли на поверхню, навіть ті, хто заховався у тіні дому» [12, с. 220]. Це ідейно-політична стаття, яка мала на меті сформулювати активну та самодостатню жінку.

Із 1926 року видання друкує ліричний цикл статей про те, що робити, щоб сподобатися чоловікові. Ілюстрації сторінки моделей отримала назву «Це та інше», традиційний відділ про моду, який друкувався на першій сторінці отримав іншу назву «На маргінесі моди». Нерідко на шпальтах видань зустрічаються статті про проблеми жінок у суспільстві, наприклад, стаття «Що нам потрібно» Яна Заморського. Але протягом цього року виходу часопису такі матеріали були рідкістю, хоча політична трансформація журналу була помітною у багатьох матеріалах не політичного, а ідейного характеру [13].

Наступний 1927 рік змінив обличчя видання, назва подавалася курсивом. Редакція дедалі більше друкує статей про жіноче рівноправ'я, гігієнічний відділ перейменовується на «Маски краси», бібліографічний відділ «Перегляд книжок» повідомляв читачок про нові книжкові надходження. Особливою популярністю серед читачок користувався відділ «Практичний куток» – відділ редакції господарського характеру, постійним відділом залишається «Практична господині», де знаходимо господарські поради, куховарські рецепти, відповіді на питання від редакції. Згодом з'являється «Хроніка із Світу жінки» [13], друкуються шаради, кросворди. Часопис популяризував у цій хроніці власні видання не періодичного характеру – літературні альманахи.

1938 року часопис приділяє велику увагу темі заміжжя. У першому номері містилася інформація для читачів, що часопис і далі залишається двотижневиком, з'являються нові відділи: «практичний відділ» та «гігієнічно-косметичний» (моделі, ручні роботи, фізичне виховання і косметика), залишається сталою рубрика, присвячена «звичаям товариським» (відділ етики), у белетристичній і графічній частині друкуються великі любовні романи, а у відділ «Відповіді редакції» перетворюється у відділ кореспонденції і переписки з читачами [14].

Стаття «Чоловік, за якого я вийшла б заміж» Марти Остенсо, присвячена темі заміжжя, відкривала перший номер. Це був погляд жінки-інтелектуалки на заміжжя як «неволю», родинний гніт, який не дозволяє жінці розвиватися як особистості. Негативний досвід авторки в особистій родині формував нові уявлення незалежної жінки про шлюб. Цей погляд був революційним, тому що заперечував традиційні уявлення про сімейні цінності. Нового звучання у цій статті набуває жіноче рівноправ'я – жінка бачить чоловіка як рівного собі друга та приятеля, а не як предмета любові чи заміжжя. Заміжжя редакція бачить дещо по-іншому, тобто не консервативно, як було прийнято у польському суспільстві. Журналістки-інтелектуалки часопису обстоювали ту думку, що чоловіки та жінки повинні бути приятелями, товаришами, але не обов'язково претендентами на руку і серце, бо це робило жінку незалежною від чоловічого гаманця.

Темі родини присвячена стаття «Великий ворог родини» Л. Яблонської, яка була надрукована в цьому номері [14]. Головною ідеєю цієї статті стала критика занепаду суспільної моралі, яка є головним ворогом справжньої родини. Серед головних причин занепаду суспільної моралі названі: більшовизм, деструкція суспільства, сусідство з Росією, алфавітизм, алкоголізм, проституція. Етичність, моральність, традиційність зникають із польської родини. Попри європейські віяння, часопис на тему родини займав традиційну позицію, базовану на католицьких цінностях польського суспільства. Тому ця стаття підана ідейно-політичній трансформації.

В іншому номері з'являється новий відділ «Товарознавство», в якому подані ціни та опис побутових товарів, адреси виробників, де можна купити дешевший товар. Ощадність стала головним гаслом у практичних порадах часопису. «Краса і рух» – популярний відділ спорту. Протягом цього року часопис містив багато статей присвячених спорту, жінці і фізичному вихованні дитини, а також різноманітні нариси про відомих жінок, театральні рецензії, косметичні поради. Обговорювалися плюси та мінуси жіночого спорту. Часопис популяризував серед жіночої читацької аудиторії здоровий спосіб життя [15].

1931 року традиційна рубрика моди знову перейменовується на «Плітки про моду», з'являються спеціальні літературні сторінки, які займають розворот часопису: «Серед сучасної літератури» Коцьола Чародзейського, в якій розгорнуто подано біографічні дані, фаховий аналіз різноманітних стилів літератури, поданий аналіз творів відомих сучасних польських авторів. Сторінка «По-чоловічому та по-жіночому» порушувала низку важливих проблем жіночої та чоловічої статі [15]. Моделі стають кольоровими, з'являється додаток до видання з описом красивого посуду і норм етикету. Із 1932 року редакція повідомляє, що останній рік часопис виходить у Львові. Редакція зберігає традиційні відділи і рубрики редакції. Опісля редакція перенесена до Варшави.

Висновки. Отож, переглянувши і проаналізувавши організацію роботи редакції, проаналізувавши статті, рубрики, виснуємо, що жіночий журнал моди «Świat kobiecy», а потім «Świat kobiecy – Rekord», який виходив у Львові найдовше серед інших польських жіночих видань, мав велику вагу на формування інших часописів моди. Він повідомляв своїм читачкам про модні віяння з Європи, формував естетичний смак своєї аудиторії,

прищеплював любов до мистецтва, історії. «Świat kobiecy» був одним із найпопулярніших видань міжвоєнного двадцятиріччя.

«Świat kobiecy» дуже нагадував за своєю структурою, за тематикою український часопис «Нову хату» – журнал плекання домашньої культури і мистецтва, проте між ними існувала велика різниця. «Świat kobiecy» формувал естетичний смак у своєї читачкої аудиторії, хоча і згадував та популяризував національний одяг, проте не мав на меті вести пропаганду національного мистецтва. У період, коли виходив часопис, польська нація мала уже незалежність, тому теми про національну свідомість та про наполегливу боротьбу польської жінки не тільки за свої особисті права, а й за права політичні своєї нації не були актуальними. Тематику часопису «Świat kobiecy» не були достатньо глибокими, як статті «Нової хати». Це був вузькоспеціалізований журнал моди європейських зразків із великим публіцистичним доробком. Інколи «Świat kobiecy» містив статті про жіноче питання, про рівноправність, про незалежність та жіночу працю. Проте такі статті були швидше за все винятками. «Świat kobiecy» зазнав суттєвих західноєвропейських впливів часописів моди та модного вбрання. Особливо це спостерігаємо в редакції часопису, коли редакція співпрацювала з французьким філіалом.

У польській редакції часопис моди пройшов етап політичної трансформації, оскільки ідейні статті торкалися важливих політичних та громадських питань, актуальних для польського тогочасного суспільства. Автори статей ставили собі за мету сформувати активну польську жінку, яка не стоїть осторонь громадського та політичного життя. У статтях журналу розвінчувалися політичні міфи та упередження про байдужість жінок до політики. Велику увагу приділялося темі виховання молодого патріотичного покоління, яке здійснює свідому польську жінку. У деяких статтях наявні модні європейські віяння на тему традиційного шлюбу, ведення домашнього господарства та ролі жінки у суспільному житті. Ідейно-політичні статті журналу торкалися актуальних для польського суспільства питань, тому видання моди пройшло етап політично-ідейної трансформації та головної тематики.

Список використаної літератури

1. Historia prasy polskiej. Prasa polska (1864–1918). T. 3. Warszawa : Państwowe wydawnictwo naukowe, 1976. 360 s.
2. Zalewska Z. Czasopisma kobiece w Polsce (Materiały do historii czasopism rok 1818–1937). Warszawa, 1938. S. 257.
3. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. № 1.
4. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №. 2. S. 30.
5. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №. 3. S. 45.
6. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №.7. S.142.
7. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №.9. S. 193.
8. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №.10. S. 204.
9. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №.11. S. 229.
10. Świat kobiecy – *Rekord*. 1924. №.15. S. 335.
11. Świat kobiecy – *Rekord*. 1925. №. 6. S.118.
12. Świat kobiecy – *Rekord*. 1925. №.16.
13. Świat kobiecy – *Rekord*. 1927. №.1.
14. Świat kobiecy – *Rekord*. 1928. №.1.
15. Świat kobiecy – *Rekord*. 1931. № 1.

POLITICAL TRANSFORMATION OF THE POLISH WOMEN'S MAGAZINE "ŚWIAT KOBIECY" IN LVIV: CONTENT AND PROBLEMS

Mariia Pavliukh

*Lviv Polytechnic National University
Institute of Applied Mathematics and Fundamental Sciences,
Department of International Information
S. Bandera str., 12, 79000, Lviv, Ukraine*

The political transformation of the Polish-language women's magazine «Świat kobiecy» in Lviv has played an important role in the development of the Polish women's movement and the progress of Polish women in traditional society. The Polish women's movement developed in Lviv, in parallel with the Ukrainian women's movement and laid the foundations of modern gender journalism, so the study of editorial departments, thematic pages, program articles of the Polish women's magazine "Świat kobiecy" ("Women's World") is important for retrospective and comparative analysis of the development of the Polish and Ukrainian women's press, which was published in Lviv from 1840 to 1939. The gender movements that spread in Europe were aimed at achieving women's political and economic independence in society, the right to vocational education, the right to work, the right to vote, so the Polish magazine underwent European transformational influences. An in-depth analysis and thematic review of the issues of this popular Polish women's magazine, published in Lviv during 1921–1939, laid down conscious paradigms of the Polish women's movement, value concepts of Polish women's periodicals, transformation of views on the political role of Polish women in traditional society. public and state life through political journalism.

The scientific and theoretical reflection of the political transformation traced in the Polish women's magazine was the critique of traditional views on the role of women as obsolete, while the columns of Polish women's magazines promote: women's education, self-education, creative realization of women as individuals. The traditional formula for Polish women in society, which has been reduced to marriage and the birth of children, has been criticized for being superficial. The active political role of a woman-citizen for Polish society is a conscious concept of the Polish women's fashion press, which was expressed in debunking negative stereotypes about the passivity of women who are only interested in fashion and not in active public life.

Key words: Polish women's press, emancipation, political transformation, editorial departments, organization of the Polish women's movement.